

نیکی و پریشی؟!

دین ما را به روابط سالم انسانی با خود و دیگران دعوت می‌کند. البته معنی این حرف این نیست که ما باید با همه انسان‌ها رابطه‌ای دوستانه و صمیمانه برقرار کنیم. این کار شدنی هم نیست. بلکه به این معنی است که باید بتوانیم با اطرافیان به‌طور مسالمت‌آمیز کنار بیاییم. برای این کار باید در روابط خودمان با دیگران حداقل مناسبات و روابط انسانی را رعایت کنیم که عبارت است از آزار نرساندن به آن‌ها و تضییع نکردن حقوق آنان. این آزار نرساندن صفت مهمی است تا جایی که بعضی از بزرگان آن را از بنیادهای اخلاق، عامل سعادت و رستگاری شمرده‌اند. **فردوسی** می‌گوید:

به نیکی گرای و میازار کس

ره رستگاری همین است و بس

(شاهنامه)

در آیین ما نیز به این موضوع بسیار اهمیت داده شده است تا جایی که می‌توان گفت جوهره مسلمانی همین صفت است. امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید: «مسلمان کسی است که دیگران از دست و زبان او آسوده باشند» (محمدری شهری، ۱۳۷۵، ج ۶: ۲۵۴۵).

مسلمان با طبیعت مهربان است

مسلمان با طبیعت مهربان است و به هیچ موجودی آزار نمی‌رساند. پیامبر (ص) فرموده است: «نیکان رستگارانند. آیا می‌دانید نیکان چه کسانی هستند؟ کسانی که آزارشان به مورچه نیز نمی‌رسد» (پیشین: ج ۱: ۱۱۹).

با چنین باوری است که مؤمن بی‌سبب هیچ گلی را پرپر نمی‌کند، هیچ درختی را نمی‌برد و هیچ جانوری را آزار نمی‌دهد. برای هیچ کس مزاحمت ایجاد نمی‌کند، کسی را مسخره نمی‌کند، به هیچ کس بی‌حرمتی نمی‌کند و... این گونه است که همه از دست و زبان او در آسودگی به سر می‌برند.

اسلام، آیین مهربانی

اسلام آیین رحمت و مهربانی است و در چارچوب‌های اخلاقی خود، مسلمانان را به شدت از هرگونه آزار و اذیت دیگران منع کرده است. در همین چارچوب نیکی به مردم، گذشت و فداکاری، و نیز احترام به آب و طبیعت، و محبت به حیوانات از توصیه‌های اخلاقی دین ماست. آری حیوانات نیز مانند انسان‌ها از حقوق اساسی، چون حق آرامش، حق زیست جمعی، حق پرهیز از هر نوع خشونت برخوردارند و تجاوز به حریم و تخریب لانه‌های آن‌ها نهی شده است. یعنی نباید به شرایط زیستی حیوانات و حتی گیاهان بی‌جهت خدشه وارد کرد.

